

רשומות

הצעות חוק

10 בינואר 1994

2234

כ"ז בטבת ה'תשנ"ד

עמוד

148 הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 2) (מאגרי מידע), התשנ"ד-1993

מ ב ו א

חוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981, מסדיר, בין היתר, את ההגנה על הפרטיות במאגרי מידע. בשנים האחרונות התברר כי הגנה זו אינה מספקת, כי קיימת דליפה של מידע ממאגרים וכי מידע פרטי נמצא פרוץ במאגרים וחשוף לנגישותם של רבים. המועצה להגנת הפרטיות, המייעצת לשר המשפטים, גיבשה הצעות לתיקונים שונים בחוק, אשר יש בהם כדי להבטיח יתר הגנה על הפרטיות במאגרי מידע. ההצעות מבוססות על הנסיון המעשי שנצבר במהלך השנים שבהן הופעל החוק אצל רשם מאגרי מידע ובמועצה להגנת הפרטיות.

החוק המוצע בא לשפר את ההוראות הקיימות בדבר רישום מאגרים, להוסיף על הפרטים החייבים ברישום לגבי כל מאגר, ולהרחיב את סמכויות הרשם בכל הנוגע לרישום. כן מעגן התיקון המוצע בחוק את מעמדו של מנהל מאגר, ומייחד התייחסות מפורשת לאבטחת המידע.

עוד מוצע בתיקון להרחיב את הסמכות להתקין תקנות ולאפשר הטלת אגרות. אגרות אלה יאפשרו לרשם מאגרי מידע להגביר את פעילותו ולהביא ליתר אכיפה של חוק הגנת הפרטיות הלכה למעשה.

לעומת זאת מוצע להקל בענין המחשבים האישיים. לפי המצב המשפטי הקיים גם מחשבים אלה, שבהם מוחזק מידע, חייבים ברישום ובשמירה, וחלות עליהם כל ההוראות הנוגעות למאגרים - גזירה שהציבור אינו יכול לעמוד בה. התיקון מוציא מכלל "מאגר מידע" את המחשבים האישיים שאינם למטרות עסק, ואף מחשבים למטרות עסק, שאין בהם אלא מספר פרטים מוגבלים, שנועדו בעיקר לשמור על קשר עם לקוחות.

כן מוצע להוסיף לחוק שני סימנים חדשים, האחד לשכת שירות והשני דיוור ישיר: המציאות מורה כי הולך ומתפתח ענף של אספקת שירותי עיבוד נתונים אוטומטי למאגרי מידע ע"י גופים שמומחיותם בכך. גופים אלה, המכונים "לשכות שירות", עשויים לרכז בידיהם מאגרי מידע רבים ושונים, וכתוצאה מכך לצבור פוטנציאל מידע עצום, הן בכמותו והן באפשרות הצלבתו. הקושי המיוחד שמציבה איפוא תופעה זו מצדיק ייחוד הוראות שיבטיחו את הגנת הפרטיות גם בלשכות השירות.

תופעה נוספת שהזמן גרמה, ואשר עד כה לא זכתה להתייחסות חקיקתית, היא תופעת הדיוור הישיר. מדובר בפעילות של חברות מאגרי מידע ממוחשבים, העוסקות בהפצה או בפרסום של מוצרים או שירותים למגזרים שונים של האוכלוסיה. פעילות שיווקית בשיטה זו תיתכן כמובן גם לגבי אמונות ודעות והפצת תעמולה מכל סוג שהוא. הפניה אל הנמענים יכולה להיעשות באמצעות הדואר, הטלפון, הפקסימיליה או כל אמצעי אחר. ייחודה בכך שהיא מתבססת על היותו של הנמען מסווג בקבוצה מסויימת, על סמך אפיון מסויים שלו, כגון מקצוע, גיל, רמת הכנסה וכיו"ב. מכאן גם הבעייתיות בתופעה זו מבחינת הגנת הפרטיות. הצורך להסדיר את הנושא בהקשר זה אינו נובע דווקא מן הטרדה שבקבלת דיוור ישיר, אלא מן הפגיעה בפרטיות שיש בסיווגו של אדם, ללא הסכמתו, כמי שמשתייך לסוג מסויים של אוכלוסיה, ופרסום הדבר ברבים. כן יש לקחת בחשבון שסיווג זה, לצורך רשימות הפוצה שונות ולפי אפיונים שונים, יכול, בהצטברותם של הדברים, לבנות עליו "פרופיל" שאין לאפשר פרסומו אלא בהסכמתו של אותו אדם. בתיקון לא מוצע לאסור על הדיוור הישיר, כי אם להסדיר בעיקרו של דבר את זכותו של הנמען לדעת מנין נתקבל המידע עליו למפיץ, ולבקש את מחיקתו מן המאגר.

הצעת חוק הגנת הפרטיות (תיקון מס' 2) (מאגרי מידע), התשנ"ד-1994 [745]

1. בסעיף 3 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981¹ (להלן – החוק העיקרי), בסופו יבוא: "שימוש" – לרבות גילוי, העברה ומסירה.
2. בסעיף 7 לחוק העיקרי –
- (1) אחרי המלים "בפרק זה" יבוא "ובפרק ד";
 - (2) במקום הגדרת "מאגר מידע" יבוא: "מאגר מידע" – אוסף נתוני מידע, המוחזק באמצעי מגנטי או אופטי והמיועד לעיבוד אוטומטי, למעט אוסף כאמור –
- (1) לשימוש אישי שאינו למטרות עסק;
 - (2) הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, שכשלעצמו אינו יוצר איפיון שיש בו פגיעה בפרטיות לגבי בני האדם ששמותיהם כלולים בו, ובלבד שלבעל האוסף או לתאגיד בשליטתו אין אוסף נוסף;
- (3) אחרי הגדרת "מידע" יבוא:
- "אבטחת מידע" – הגנה על שלימות המידע, הגנה על המידע מפני השיפה או העתקה ללא רשות כדין או מפני גניבה;
- "שלימות מידע" – זהות הנתונים במאגר מידע למקור שממנו נשאבו, בלא ששונה, נמסרו או הושמדו ללא רשות כדין;
- "מנהל מאגר" – מנהל פעיל של גוף שבבעלותו או בהחזקתו מאגר מידע או מי שמנהל כאמור הסמיכו לענין זה;
- (4) בהגדרת "רשם", בסופה יבוא "כאמור בסעיף 12";
- (5) הגדרת "שימוש" – תימחק.

דברי הסבר

כשכל ייעודו לשמור על קשר עם לקוחות, לא יהיה חייב ברישום. לא כן הדבר אם הקובץ בשלעצמו יוצר איפיון של הכלולים בו, אשר יש בו משום פגיעה בפרטיות.

הצורך בהגדרת "מנהל מאגר" נובע מכך שבתקנות הגנת הפרטיות (תנאי החזקת מידע ושמירתו וסדרי העברת מידע בין גופים ציבוריים), התשמ"ז-1986, מוטלת אחריות על מנהל המאגר שעה שבחוק לא מוטלת חובה אישית עליו. מוצע לקבוע במפורש את אחריותו של מנהל המאגר (ר' סעיף 12 לתיקון).

כן מוצע להגדיר את המונח "אבטחת מידע" על מנת להבהיר מפני מה יש להגן על מידע; הגדרת "שלימות מידע" שאובה מן התקנות הנוכרות לעיל.

מוצע לשנות מיקומה של הגדרת "שימוש" (ר' דברי הסבר לסעיף 1).

סעיף 1 הגדרת "שימוש" במידע נמצאת כיום בסעיף 7 לחוק הגנת הפרטיות, התשמ"א-1981 (להלן – החוק העיקרי), ומתייחסת לפרק ב' בלבד, שעניינו מאגרי מידע. מוצע להחילה על החוק כולו.

סעיף 2 סעיף 7 לחוק העיקרי מגדיר "מאגר מידע" כ"מרכז להחסנת מידע באמצעות מערכת עיבוד נתונים אוטומטית". לפי הגדרה זו כל אדם המחזיק ברשותו מחשב אישי, שבו מוחזק מידע, חייב להירשם אצל רשם מאגרי מידע כבעל מאגר מידע, שאם לא כן הוא עובר עבירה, אפילו אם ההחזקה הינה לשימוש ביתי או משפחתי בלבד. מטרתה העיקרית של ההגדרה המוצעת היא להוציא את המחשבים האישיים מכלל החובות שמטיל החוק, שכן זוהי גזירה שהציבור אינו יכול לעמוד בה.

כן מוצע להוציא מן ההגדרה מאגר הכולל רק שם, מען ודרכי התקשרות, על מנת שמאגר מידע לשימוש עסקי,

¹ סיח התשמ"א, עמ' 128; התשמ"א, עמ' 174; התשמ"ה, עמ' 52.

- הוספת כותרת 3. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
- "סימן א': מאגרי מידע"**
- תיקון סעיף 8 4. בסעיף 8 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "הכל כרשום בפנקס".
- תיקון סעיף 9 5. בסעיף 9 לחוק העיקרי, במקום סעיף קטן (ב) יבוא:
- "(ב) בקשה לרישום מאגר מידע תפרט -**
- (1) את שמות בעל מאגר המידע, המחזיק במאגר ומנהל המאגר, ומענם בישראל;
- (2) המטרות של הקמת מאגר המידע ושלשמן נועד המידע;
- (3) פרטים בדבר העברת מידע מחוץ לגבולות המדינה, וכן פרטים בדבר קבלת מידע, דרך קבע, מגוף ציבורי כהגדרתו בפרק ד', שם הגוף הציבורי מוסר המידע ומהות המידע הנמסר, למעט פרטים הנמסרים בהסכמת מי שהמידע אודותיו; הוראות פסקה זו לא יחולו על רשות בטחון כמשמעותה בסעיף 19(ג).
- (ב) בעל מאגר מידע המקבל שירות מלשכת שירות כהגדרתה בסעיף 17, יציין בבקשה את שם לשכת השירות ומענה".
- תיקון סעיף 10 6. (א) בסעיף 10 לחוק העיקרי -
- (1) במקום סעיף קטן (א) יבוא:
- "(א) הוגשה בקשה לרישום מאגר מידע -**
- (1) ירשום אותו הרשם בפנקס, זולת אם היה לו יסוד סביר להניח כי המאגר משמש לפעולות בלתי חוקיות או כמסווה להן, או שהמידע הכלול בו נתקבל, נצבר או נאסף בניגוד לחוק זה או בניגוד להוראות כל דין;

דברי הסבר

- סעיף 3** מאחר שלפרק ב' מוצע להוסיף בתיקון זה שני סימנים חדשים, שעניינם לשכות שירות ודיוור ישרי - מוצע לסמן את ההוראות הקיימות בפרק ב' כסימן א'.
- סעיף 4** סעיף 8 לחוק העיקרי אוסר על שימוש במידע שבמאגר מידע אלא למטרה שלשמה הוקם המאגר או למטרה שלשמה נועד המידע. מוצע להבהיר כי הכוונה למטרות כפי שנושמו בפנקס.
- סעיף 5** מוצע לקבוע כי בבקשה לרישום מאגר מידע ייכללו גם פרטים לגבי מנהל המאגר, ולא רק בעליו ומחזיקו (שכן כאמור גם עליו מוטלת חובה בענין החזקת המידע, אבטחתו ודרכי מסירתו), וכן פרטים הנדרשים על מנת להבטיח קיומו של החוק והתקנות לפיו. מאחר שהצעת החוק באה להסדיר פעולתן של לשכות שירות (ר' דברי הסבר לסעיפים 17-17 המוצעים) יש לציין בבקשה גם את הקשר שבין מאגר המידע ללשכת השירות.
- סעיף 6** על מנת לשפר את אכיפת החוק מוצע לאפשר לרשם מאגרי המידע (להלן - הרשם) לסרב לרשום מאגר, לא רק מן הטעם שהמאגר משמש מסווה לפעולות בלתי-חוקיות, אלא גם מן הטעם שהמידע שבו נתקבל, נצבר או נאסף שלא כדין.
- כן מוצע להרחיב את סמכויות הרשם לענין קביעת מטרותיו של מאגר המידע - בשינוי תיאור המטרה והאפשרות לפצל מאגר לפי מטרותיו השונות. הנסיון שהצטבר אצל הרשם מלמד כי קיימת נטיה לרשום מאגרים עם סעיפי מטרה נרחבים, דבר המאפשר אגירת מידע והעברת מידע מעבר לנחוץ. לעתים מוצגים מאגרים נפרדים כמאגר מאוחד על מנת להקל על העברת מידע. הפרדת רישום המאגרים מאפשרת פיקוח טוב יותר על העברות מידע, וכן מבטיחה את רמת הבטיחות הספציפית הדרושה לכל סוג של מאגר לפי החומר הנמצא בו.
- עוד מוצע בתיקון לאפשר מחיקת רישום כשהמאגר בווער.
- סעיפים קטנים 10(ד) ו-10(ה) לחוק העיקרי מקנים כיום לרשם סמכות לדרוש ידיעות ומסמכים, להיכנס למשרדים

(2) רשאי הרשם לרשום מטרה שונה מזו שפורטה בבקשה, ההולמת את הפעילות המתבצעת בפועל במאגר;

(3) רשאי הוא להורות כי רישום המאגר יפוצל לחלקים, וכי תוגש בקשה נפרדת לגבי כל חלק ממנו, אם היו לדעת הרשם מטרות אחדות ושונות למאגר המידע.

(1א) הרשם ימחוק את רישומו של מאגר מידע מהפנקס, אם הודיע לו בעל המאגר שהמידע שבאותו מאגר בוער, ואימת הודעה זו בתצהיר; הוחזק מאגר מידע שלא בידי בעל מאגר המידע, תאמת ההודעה גם בתצהיר של המחזיק;

(2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא:

"(ד) לצורך ביצוע הפיקוח האמור בסעיף קטן (ג) או לשם מניעת עבירות לפי חוק זה, רשאי הרשם או מי שהוא הסמיכו לכך בכתב -

(1) לדרוש מכל אדם הנוגע בדבר למסור לו ידיעות ומסמכים המתיחסים למאגר מידע;

(2) להיכנס למקומות שיש לו יסוד סביר להניח כי מופעל בהם מאגר מידע, ואולם אין להיכנס למקום כאמור המשמש למגורים, אלא לפי צו מאת שופט של בית-משפט שלום; סדרי כניסה למיתקן צבאי או למיתקן של רשות בטחון כמשמעותה בסעיף 19(ג) ייקבעו בידי שר המשפטים בתקנות בהתייעצות עם שר הכטחון;

(3) סעיף קטן (ה) - בטל;

(4) בסעיף קטן (ו) במקום "הפר מחזיק מידע" יבוא "הפר מחזיק או בעל של מאגר מידע".

החלפת סעיף 12

7. במקום סעיף 12 לחוק העיקרי יבוא:

"פנקס מאגרי מידע 12. (א) הרשם ינהל פנקס מאגרי מידע אשר יהיה פתוח לעיונו של הציבור.

(ב) הפנקס יכיל את הפרטים לרישום מאגר המידע כאמור בסעיף 9."

דברי הסבר

מידע ולגרום נזק רב שלא לצורך, גם אם אין החיפוש או התפיסה נעשים במקום מגורים.

הפרת הוראות החוק או התקנות באופן הפוגע בפרטיות והמצדיק פניה לבית משפט לביטול רישומו של המאגר, עלולה להתבצע גם על ידי בעל המאגר ולא רק על ידי המחזיק. החובות לפי סימן זה לרשום את המאגר, להודיע על שינוי בפרטיו וכיו"ב מוטלות על הבעל או על המחזיק, ומרצע לתקן גם סעיף זה בהתאם.

סעיף 7 מוצע לכנות את רשימת המאגרים פנקס מאגרי מידע.

ומתקנים, ולבצע חיפוש או תפיסה. מוצע להבחין בין סמכויות פיקוח, דרורשות לקיומו של החוק והתקנות לפיו, לבין סמכויות גילוי העבירות, הנתונות בדרך כלל לשוטרי לפי פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר והיפוש) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969. על מנת לפקח על קיום החוק ולמנוע עבירות יש צורך בסמכות כניסה וסמכות ררישת מסמכים וידיעות. לעומת זאת סמכויות החיפוש והתפיסה צריכות להיות נתונות לגוף לו נתונה סמכות החקירה לגילוי עבירות. מאחר שרשם מאגרי מידע אינו עורך בשלב זה לנהל חקירות לא מוצע להשאיר בידי סמכויות חיפוש ותפיסה לצד אלו של משטרת ישראל ומה גם שהפעלתן ללא צו של בית משפט עלולה לשבש את פעולתם של מאגרי

8. בסעיף 13 לחוק העיקרי -

- (1) בסעיף קטן (ב), במקום "מחזיק" יבוא "בעל" ואחרי "סעיף קטן (א)" יבוא "להלן - המבקש";
- (2) בסעיף קטן (ג), אחרי "באמצעות רופא" יבוא "שמינה המבקש לענין זה";
- (3) אחרי סעיף קטן (ג) יבוא:

"(ג) מידע שהכין פסיכולוג והמצוי במאגר מידע של פסיכולוג או הנתון לשליטתו של פסיכולוג - לא יוצג אלא באמצעות פסיכולוג שמינה המבקש לענין זה; פסיכולוג שמונה כאמור יהיה רשאי למנוע מידע מהמבקש מטעמים שבתחום מקצועו.

(2ג) אין באמור בסעיף זה כדי לחייב הצגת מידע שעדות עליו הסויה לפי סעיפים 48 עד 51 לפקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971², או שהוכן בידי בעל מאגר המידע או עבורו לצורך הליך משפטי שהוא צד לו או שהוא עשוי להיות צד לו".

- (4) בסעיף קטן (ה), אחרי "הוראות סעיף זה" יבוא "וסעיף 13א".

9. הוספת סעיף 13א אחרי סעיף 13 לחוק העיקרי יבוא:

- 13א. מבלי לגרוע מהוראות סעיף 13 -
- עיון במידע שאינו בהחזקת בעל המאגר
- (1) בעל מאגר מידע, המחזיק אותו אצל אחר (בסעיף זה - המחזיק), יפנה את המבקש אל המחזיק, תוך ציון מענו, ויורה למחזיק, בכתב, לאפשר למבקש את העיון;
 - (2) פנה המבקש תחילה למחזיק, יודיע לו המחזיק אם הוא מחזיק מידע עליו, וכן את שם בעל מאגר המידע ואת מענו.

ד ב ר י ה ס ב ר

מוצע להבחיר שחובת הצגת המידע אינה פוגעת בחסיונות הקיימים לפי פקודת הראיות [נוסח חדש], התשל"א-1971 (עורך דין, רופא, פסיכולוג וכהן דת), וכן בחסיון, המעוגן בפסיקה, באשר לחומר שהוכן לצורך הליך משפטי. (ר"ע א' 327/68 זינגר נ. ביינון כב (2) 602). עיון מלא לפי סעיף 13 לחוק העיקרי במידע שבמאגר מידע עלול לרוקן מתוכן חסיונות אלה, אם לא יצומצם במפורש בהקשר זה.

סעיף 9 מוצע להסדיר את אופן מימושה של זכות העיון במצב שבו מאגר המידע אינו מוהזק אצל בעליו. כשהמבקש פונה אל בעל המאגר, יפנה אותו בעל המאגר למחזיק, ויורה למחזיק לאפשר את העיון. כשהמבקש פונה אל המחזיק - חייב המחזיק להודיע לו את דבר החזקת המידע עליו וכן את שם בעל המאגר ומענו.

סעיף 8 מי שעליו מוטלת החובה לאפשר את זכות העיון ולהציג את המידע הוא בעל המאגר. במצב שבו הבעל אינו גם המחזיק, נקבע אופן מימושה של זכות העיון בסעיף נפרד (ר' דברי החסבר לסעיף 9 שלהלן). על פי החוק העיקרי מידע באשר למצב בריאותו של אדם יוצג רק באמצעות רופא. מוצע להבחיר שהכוננה היא לרופא מטעם מבקש העיון במידע, ולא מטעם מוסר המידע מן המאגר.

מוצע להעתיק את ההסדר הקיים לגבי מידע רפואי, בשינויים המחוייבים, גם לגבי מידע פסיכולוגי, שרגישותו ופוטנציאל הפגיעה שבו אינם נופלים מאלה של המידע הרפואי.

² דיני מרינת ישראל, נוסח חדש 18, עמ' 420.

10. בסעיף 14 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:
 "ד) מחזיק חייב לתקן מידע, אם בעל מאגר המידע הסכים לתיקון המבוקש או שבית משפט ציווה על התיקון".
- תיקון סעיף 14
11. בסעיף 15 לחוק העיקרי, אחרי "בסעיף 13" יבוא "או בסעיף 13א".
- תיקון סעיף 15
12. במקום סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:
- החלפת סעיף 17
- "אחריות לאבטחת 17. בעל מאגר מידע, מחזיק במאגר מידע ומנהל מאגר יהיו אחראים המידע לאבטחת המידע שבמאגר המידע".
13. אחרי סעיף 17 לחוק העיקרי יבוא:
- הוספת סעיפים 17א-17ד

"סימן ב': לשכת שירות

- 17א. בסימן זה - הגדרות
- "לשכת שירות" - אדם המספק שירותים של עיבוד נתונים אוטומטי של מידע שלא לצרכי עצמו או לצרכי תאגיד שלשכת השירות היא בשליטתו; "שליטה" - כהגדרתה בסעיף 1 לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988.³
- 17ב. לענין חוק זה יראו לשכת שירות כמחזיקה של מאגרי המידע שבהם היא מטפלת. לשכת שירות מחזיק
- 17ג. (א) לא ינהל אדם ולא יחזיק לשכת שירות שלא נרשמה בפנקס כמחזיקת מאגרי המידע שבהם היא מטפלת. רישום לשכת שירות
- (ב) מבלי לגרוע מהוראות סעיף 9(ב) ו-(ב1), בבקשה לרישום לשכת שירות יצוין שם הממונה ותצורף לה רשימה של כל מאגרי המידע שלשכת השירות מחזיקה בציון שמות בעלי המאגרים ומעניהם.

ד ב ר י ה ס ב ר

- 10 סעיף תיקון מידע נעשה לפי סעיף 14(ב) לחוק העיקרי על ידי בעל המאגר, וזאת בין בהסכמתו ובין על פי צו של בית משפט בהליך של מבקש המידע נגדו. כאשר בעל מאגר המידע אינו המחזיק בו מוצע לחייב את המחזיק לבצע את תיקון המידע, בה במידה שחייב בו בעל המאגר.
- 11 סעיף מוצע להרחיב את זכות הפניה לבית-משפט בשל סירוב לאפשר עיון גם למצב שבו העיון הוא במידע שאינו בהחזקת בעל המאגר.
- 12 סעיף מטרת הסעיף היא להטיל אחריות לאבטחת המידע על הבעלים, המחזיק ומנהל המאגר, ולמנוע מצב שבו כל אחד מהם טוען שהאחריות מוטלת על רעהו.
- 13 סעיף בסעיף זה מוצע להוסיף לפרק ב' לחוק, שענינו הגנה על פרטיות במאגרי מידע, שני סימנים חדשים. האחד שיסדיר את פעולתה של לשכת שירות, חובותיה ויחסיה עם בעל מאגר המידע, והשני - את
- נושא הריוור הישיר, מגבלותיו והזכות למנוע. נתייחס לכל סעיף מוצע בנפרד.
- סימן ב': לשכות שירות
- לסעיף 17א
- הגדרת "לשכת שירות" היא מי שמספק שירותי עיבוד נתונים אוטומטי. מובהר בהגדרה שהכוונה היא למתן שירות זה לאחר, ולא לעיבוד נתונים שעושה גוף לצרכי עצמו או לצרכי תאגיד השולט בו. לענין זה מוגדרת "שליטה" תוך הפניה לחוק ההגבלים העסקיים, התשמ"ח-1988, היינו החוקה של יותר ממחצית באחד מאמצעי השליטה - זכות ההצבעה או הזכות למנות דירקטורים.
- לסעיף 17ב
- למען הסר ספק מוצע להבהיר כי כל החובות שמטיל החוק על המחזיק במאגר מידע, חלות גם על לשכת שירות.
- לסעיף 17ג
- חובת רישום חלה על כל מאגר מידע לפי סעיף 8 לחוק העיקרי. מוצע לחייב שלשכת השירות תירשם הן כמחזיקה

³ ס"ח התשמ"ח, עמ' 128.

(ג) לשכת השירות תמציא לרשם, אחת לשנה, במועד שיקבע

הרשם -

(1) רשימה של מאגרי המידע שהיא מחזיקה בציון שמות בעלי המאגרים ומעניהם;

(2) תצהיר על כך שלגבי כל אחד מן המאגרים נערך הסכם בכתב עם בעל המאגר ובהסכם נקבעו הזכאים בגישה לאותו מאגר;

(3) שמו של הממונה כמשמעותו בסעיף 117.

117. ד17. (א) התקשרות בין בעל מאגר מידע לבין לשכת שירות תהיה בהסכם בכתב.

התקשרות עם לשכת שירות

(ב) בהסכם שבין בעל מאגר מידע ללשכת שירות יצויינו הזכאים בגישה למאגרי המידע שבלשכת השירות בשמם או בציון תפקידם.

117. ד17. (א) לשכת שירות לא תאפשר גישה למאגר מידע שהיא מחזיקה, אלא על פי הסכם בכתב או על פי הוראות בכתב של בעל מאגר המידע.

גישה למאגר מידע

(ב) בעל מאגר המידע יהיה רשאי להורות בכתב על שינויים ברשימת הזכאים בגישה למאגר, ובלבד שלא יורה כן לגבי מי שפועל מטעמה של לשכת השירות, אלא בהסכמתה בכתב של לשכת השירות.

117. ד17. (א) לשכת שירות תמנה אדם בעל הכשרה מתאימה שיהיה ממונה על אבטחת המידע (בסימן זה - הממונה).

ממונה על אבטחת מידע

(ב) הממונה יהיה אחראי לאבטחת המידע בלשכת השירות, מבלי לגרוע מהוראות סעיף 17.

ד ב ר י ה ס ב ר

לסעיף 117

(א) מאחר שלשכת שירות עשויה להחזיק בידיה מאגרים רבים, חיונית במיוחד חסימת הגישה אליהם. מוצע לחייבה לאפשר גישה רק למורשי הגישה על פי החסכם שלה עם בעל המאגר, או על פי הוראות בכתב ממנו. הדבר יתרום למניעת דליפה של מידע, ובמקרה של דליפה - לאיתור האחראים לכך.

(ב) מוצע לקבוע שניתן יהיה לשנות מוזמן לזמן את מורשי הגישה, ואף זאת בכתב, בהתאם לצרכים המשתנים. מובן שבעל המאגר יהיה רשאי לשנות על דעת עצמו רק את המורשים מטעמו ולא את המורשים מטעם לשכת השירות.

לסעיף 117

לפי סעיף 17 המוצע, האחראיות לאבטחת מידע מוטלת על הבעלים, המחזיק והמנהל של מאגר המידע. בלשכת שירות, בשל רגישותה היתרה, כפי שתואר לעיל, מוצע שיהא בעל תפקיד מיוחד שעניינו אבטחת מידע, ואף לו תהא אחראיות פלילית ואזרחית לביצוע הוראות החוק. מינויו של בעל תפקיד זה, הממונה על אבטחת המידע, אינו חובה, ומשלא מונה - יראו את המנהל כממונה. מובן שעצם מינויו אינו

ברישומם של כל אחד מן המאגרים הנפרדים להם היא נותנת את שירותיה והן בצורה מקובצת. תוך ציון כל המאגרים שבהם היא מחזיקה. כאמור הקושי המיוחד בלשכת שירות מבחינת הגנת הפרטיות הוא בהצטברותם של מאגרים רבים ושונים בתוכה.

בבקשה יצויינו מאגרי המידע שבהם מחזיקה לשכת השירות ובעליהם, וכן שמו של הממונה על האבטחה. על-מנת להבטיח קיום הוראות סעיף 17 בדבר הסכם בכתב וציון מורשי גישה, מוצע לחייב למסור תצהיר על כך לרשם לגבי כל אחד מן המאגרים שמחזיקה לשכת השירות. רשימת המאגרים עשויה להשתנות מעת לעת, ועל כן החובה המוצעת להמציא את רשימת המאגרים אינה חד-פעמית עם רישום הלשכה, כי אם תקופתית.

לסעיף 117

(א) על מנת לאפשר פיקוח מוצע לחייב שהתקשרות בין בעל מאגר מידע לבין לשכת שירות תהיה בכתב.

(ב) מוצע לחייב שבהסכם יצויינו הזכאים בגישה למאגר, על מנת שלשכת השירות תאפשר גישה לכל מאגר שהיא מחזיקה רק למספר אנשים שיצויינו לגבי אותו מאגר (ר' להלן בדברי ההסבר לגבי סעיף 117).

- (ג) הודעה על מינוי הממונה או על הפסקת מינויו תימסר לרשם, ותצויין בפנקס מאגרי המידע.
- (ד) לא ימונה כממונה מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה לפי חוק זה.
- (ה) לא מונה ממונה, יראו את מנהל לשכת השירות כממונה.

סימן ג': דיוור ישיר

- הגדרות 107. בסימן זה –
- "דיוור ישיר" – פניה אישית לאדם, בהתבסס על השתייכותו לקבוצת אוכלוסיין, שנקבעה על פי אפיון או אפיונים של בני אדם ששמותיהם כלולים במאגר מידע;
- "פניה" – לרבות בכתב, בדפוס, בטלפון, בפקסימליה, בדרך ממוחשבת או באמצעי אחר;
- "שירותי דיוור ישיר" – מתן שירותי דיוור ישיר לאחרים, לרבות בדרך של העברת רשימות, מדבקות או נתונים בכל אמצעי שהוא.
107. לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר, אלא אם כן הוא רשום בפנקס ואחת ממטרותיו הרשומות היא שירותי דיוור.
107. במאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר לא ייכלל מידע אודות מי שלא מלאו לו 12 שנים.
- אי הכללת מידע על ילדים

דברי הסבר

מעטפות אלה, או נתונים לו את הרשימה הרלוונטית על מנת שיבצע את הדיוור בעצמו.

לסעיף 107

סעיפים 8-10 לחוק העיקרי קובעים חובת רישום של מאגר מידע אצל רשם מאגרי המידע, חובת ציון המטרה או המטרות של המאגר, ואיסור שימוש במידע אלא לצורך המטרות הרשומות. כאשר מאגר מידע משמש לשירותי דיוור ישיר – מוצע לחייב לרשום במפורש כמטרת המאגר או אחת ממטרותיו אצל הרשם, דבר שיאפשר פיקוח על קיום ההוראות החלות על מאגר כזה.

לסעיף 107

מוצע לאסור הכללת ילדים במאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר על מנת להגן עליהם משיווק בדרך זו של מוצרים, שירותים או דעות, במיוחד מאחר שהיא מבוססת על סיווגם של הקטיגורים לפי איפיוניהם השונים. סף הגיל המוצע הועמד על 12 שנים, שהוא גם גיל האחרייות הפלילית, ויש בו כדי להבחין בין ילדים לבין צעירים המסוגלים לעמוד על דעתם.

יצויין כי המחוקק נקט גישה המצדיקה הגנה מיוחדת על קטיגורים בחיי המסחר בחוק הגנת הצרכן, התשמ"א-1981, במטרה למנוע ניצול תמימותם וחוסר נסיונם.

פוטרו כשלעצמו את הבעלים, את המחזיק או את המנהל מאחוריותם. חלוקת האחוריות האזרחיות או קיומה של אשמה בפלילים תיקבע בכל מקרה על פי נסיבותיו.

מוצע שהודעה על המינוי או הפסקת המינוי – תימסר לרשם מאגרי מידע. כן מוצע לקבוע כי אין למנות ממונה את מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או בעבירה על חוק הגנת הפרטיות.

סימן ג': דיוור ישיר

לסעיף 107

מוצע להגדיר את תופעת "הדיוור הישיר" אותה מבקשים להסדיר, כפניה לאדם, על סמך איפיון מסויים שלו, כגון גיל, מצב כלכלי, מקצוע וכיו"ב. הפניה נעשית, לפי ההגדרה המוצעת, בהתבסס על כך שבמאגר מידע הוא מסווג בקבוצה מסוימת המובחנת על ידי אותו איפיון.

הפניה יכול שתיעשה בדואר, בטלפון בפקסימליה או בכל אמצעי טכני אחר.

ההצעה מתנייחת במיוחד לשירותי דיוור ישיר, היינו לאנשים או לגופים העוסקים במתן שירות זה לאחרים. גופים אלה מחזיקים על פי רוב בידיהם מאגרי מידע על אנשים, והם מבצעים עבור מי שמבקש להשתמש בשירותיהם את הדיוור הישיר בעצמם, או מספקים מעטפות עם השמות הרלוונטיים של הנמענים או מדבקות לצורך

<p>17. לא ינהל אדם ולא יחזיק מאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר, אלא אם כן יש בידו רישום ממי קיבל כל אוסף נתונים המשמש לצורך המידע, ומועד קבלתו וכן למי מסר כל אוסף נתונים כאמור.</p>	<p>ציון מקור המידע</p>
<p>17א. (א) כל פניה בדיוור ישיר תכיל את שמו של בעל מאגר המידע שבו מצוי המידע שעל פיו בוצעה הפניה.</p> <p>(ב) כל אדם זכאי לדרוש, בכתב, מבעל מאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר, שמ ידע המתייחס אליו יימחק ממאגר המידע.</p> <p>(ג) כל אדם זכאי לדרוש, בכתב, מבעל מאגר המידע המשמש לשירותי דיוור ישיר או מבעל מאגר המידע שבו מצוי המידע שעל פיו בוצעה הפניה, כי מידע המתייחס אליו לא יימסר לאדם או לסוג בני אדם או לאנשים מסויימים, לפרק זמן מוגבל או קבוע.</p> <p>(ד) הודיע אדם לבעל מאגר המידע על דרישתו כאמור בסעיפים קטנים (ב) או (ג), יפעל בעל המאגר בהתאם לדרישה ויודיע לאדם, בכתב, כי פעל על פיה.</p> <p>(ה) לא הודיע בעל מאגר המידע כאמור בסעיף קטן (ד) תוך 30 ימים מיום קבלת הדרישה, רשאי האדם שהמידע מתייחס אליו לפנות לבית משפט השלום בדרך שנקבעה בתקנות, כדי שיורה לבעל מאגר המידע לפעול כאמור.</p> <p>(ו) הזכויות לפי סעיף זה של מי שרשום במאגר מידע נתונות גם לכן זוגו של אדם שנפטר ילדו או הורו.</p>	<p>מחיקת מידע מדיוור ישיר</p>
<p>17ב. הוראות סימן זה באות להוסיף על הוראות כל דין.</p> <p>17ג. סימן זה לא יחול על גוף ציבורי כמשמעותו בסעיף 23(ו) במילוי תפקידיו על פי דין.</p>	<p>שמירת דינים</p> <p>אי תחולה על גוף ציבורי</p>

ד ב ר י ה ס ב ר

מבעל מאגר המידע המקורי, שממנו נשאב המידע אל מאגר הדיוור הישיר, כי מידע אודותיו - אף אם לא נמחק - לא יימסר בכלל או לא יימסר לאדם או לסוג בני אדם או לאנשים מסויימים, והכל לפרק זמן מוגבל או בקביעות.

(ד) מוצע שדרישה כאמור תחייב את בעל המאגר לפעול כמבוקש ולהודיע על כך בכתב למבקש.

(ה) אם לא נענה בעל המאגר לדרישה, מוצע שאותו אדם, שאודותיו המידע, יהיה רשאי למצות זכותו בבית המשפט.

(ו) מוצע שזכות המחיקה תעמוד גם לקרובי משפחתו של נפטר, שהמידע אודותיו.

לסעיף 17ב

מוצע להבהיר כי ההוראות בדבר דיוור ישיר, אינן באות לגרוע מכל יתר ההוראות הנוגעות למאגרי מידע בכלל.

לסעיף 17ג

מוצע כי ההוראות בדבר דיוור ישיר לא יחולו על גופים ציבוריים כגון משרדי ממשלה, מוסדות מדינה,

לסעיף 17ו

במאגר מידע המשמש לשירותי דיוור ישיר, מוצע לחייב רישום של מסירת מידע - ממי נתקבל ולמי ניתן - על מנת לאפשר מעקב אחר גלגולן של רשימות אנשים, על איפיוניהם, ורישום זכות המחיקה, שנתייחס אליה להלן.

לסעיף 17זא

(א) מוצע לחייב את הפונה בדיוור ישיר לציין את המאגר על פיו בוצעה הפניה, אם, למשל, מפרסמת מסעדה או רשת מלונות את עצמה לפי רשימת מינויים לתיאטרון או לקונצרטים, יוכל הנמען לדעת מאין נתקבל המאגר שהוא כלול בו. ידיעת המאגר על פיו בוצעה הפניה היא הכרחית לצורך מימוש הזכות לחימחק מן המאגר.

(ב) מוצע לקבוע את זכותו של אדם לדרוש מן הבעלים של מאגר המידע, המשמש לדיוור ישיר, להימחק מן המאגר. מי שאינו מעוניין לקבל דיוור ישיר מסוג זה או אחר, יוכל להבטיח כך שלא יוטרו ושלא תיכפה עליו קבלתו. ההודעה על דרישה זו צריכה להיות בכתב.

(ג) בן מוצע לקבוע שכל אדם יהיה זכאי לדרוש בכתב מן הבעלים של מאגר המידע המשמש לדיוור ישיר או

14. בסעיף 23 לחוק העיקרי, בסיפה, ההגדרות "מאגר מידע", "מידע", "הרשם" ו"שימוש" – תיקון סעיף 23 יימחקו.
15. סעיף 23 לחוק העיקרי – בטל. ביטול סעיף 23
16. בסעיף 29, אחרי סעיף קטן (ב) יבוא:
 "(ג) הורשע אדם בעבירה לפי חוק זה, רשאי בית המשפט לצוות על השמדת מידע שנתקבל שלא כדין, או לאסור על שימוש במידע כאמור או במידע עודף כהגדרתו בסעיף 23, או להורות לגבי המידע כל הוראה אחרת."
17. אחרי סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:
 "עונשין 31א. (א) העושה אחד מאלה, דינו – מאסר שנה:
 (1) מנהל, מחזיק או משתמש במאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 8;
 (2) מוסר פרטים לא נכונים בבקשה לרישום מאגר מידע כנדרש בסעיף 9;
 (3) אינו מוסר פרטים בהודעה המלווה בקשה לקבלת מידע או מוסר פרטים לא נכונים בניגוד להוראות סעיף 11;
 (4) אינו מקיים את הוראות סעיפים 13 ו-13א לענין זכות העיון במידע המוחזק במאגר מידע או אינו מתקן מידע בניגוד להוראות סעיף 14;
 (5) מנהל או מחזיק לשכת שירות שלא נרשמה בניגוד להוראות סעיפים 17 ו-17ד;
 (6) מאפשר גישה למאגר מידע בניגוד להוראות סעיף 17ה;
 (7) מנהל או מחזיק מאגר המשמש לשירותי דיוור ישיר בניגוד להוראות סעיפים 17ח עד 17יא;
 (8) מוסר מידע בניגוד לסעיפים 22ב עד 23ה.

ד ב ר י ה ס ב ר

בית-המשפט, לאחר שהרשיע בעבירה לפי חוק זה, לתת הוראות לגבי המידע, לרבות השמדתו או איסור השימוש בו.

סעיף 17 מוצע לרכז את כל הוראות העונשין המתייחסות למאגרי מידע, ביחוד, ולפיכך יימחקו הן סעיף 17 לחוק העיקרי, המתייחס לעבירות על פרק ב' לחוק, והן סעיף 23 לחוק העיקרי, המתייחס לעבירות על פרק ד' לחוק. הסעיף המוצע קובע עבירות על הפרת ההוראות שבפרקים ב' ד' ועבירה על הפרת התקנות שהותקנו על פי חוק זה. הענישה על הפרת הוראות החוק הועמדה על שנת מאסר, כמו העונש על פגיעה בפרטיות, ואילו על הפרת הוראות התקנות הועמדה על חצי שנה, כמקובל בחקיקת-משנה (ר' סעיף 16 לפקודת הפרשנות [נוסח חדש]).

רשויות מקומיות וגופים אחרים הממלאים תפקידים ציבוריים על פי דין, ככלל, גופים אלה אינם משמשים לשירותי דיוור ישיר, אך על מנת שלא ייווצר מצב שייחפס בגדר ההוראות, ואשר ימנע מגופים אלה לבצע את תפקידם על פי דין – מוצע להוציאם במפורש מתחולת הסימן. יצוין כי כל הגופים הללו כפופים לביקורת בג"צ.

סעיף 14 מוצע שההגדרות אשר לגביהן יש הפניה לפרק ב' יימחקו, שכן בהגדרות פרק ב' מובהר שהן מתייחסות גם לפרק ד' (ר' סעיף 2 לתיקון, פסקה (1)).

סעיף 15 מוצע למחוק את סעיף 23 לחוק העיקרי, שעניינו עונשין, לאור סעיף 31א המוצע.

סעיף 16 בנוסף לצווים שרשאי בית-המשפט לצוות לפי החוק העיקרי, מוצע להסמיך את

(ב) המפר הוראה מהוראות תקנות שהותקנו לפי חוק זה, דינו – מאסר שישה חודשים;

(ג) לא ישא באחריות פלילית לפי סעיף זה מי שהוכיח שניים אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט את כל האמצעים הסבירים למניעת ביצוע העבירה.

עולה בנויקין 31. מעשה או מחדל כניגוד להוראות פרקים ב' או ד' או תקנות שהותקנו לפי חוק זה יהווה עולה לפי פקודת הנויקין [נוסח חדש].⁴

18. בסעיף 36 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

(4) ביעור מידע עם הפסקת פעולתו של מאגר מידע.

19. אחרי סעיף 36 לחוק העיקרי יבוא:

אגרות 36. השר, באישור ועדת החוקה חוק ומשפט של הכנסת, רשאי לקבוע אגרות בעד פעולות הרשם ובכלל זה אגרה תקופתית.

20. (א) תחילתם של סעיפים 17 עד 117 שישה חודשים מיום פרסומו של חוק זה.

(ב) תחילתם של סעיפים 17 עד 107 שנה מיום פרסומו של חוק זה.

ד ב ר י ה ס ב ר

18 סעיף מוצע להרחיב את החסמה להתקן תקנות לפי החוק גם לעניין ביעור מידע.

19 סעיף מוצע להסמיך את שר המשפטים לקבוע אגרות בעד פעולות הרשם, לרבות אגרות תקופתיות, וזאת על-מנת לאפשר הגברת הפיקוח והאכיפה של חוק זה.

20 סעיף מוצע כי תידחה תחילתם של הסימנים החדשים, שהוספו לפרק ב', ואשר מסדירים נושאים חדשים וקובעים שורה של חובות חדשות, המצריכות התארגנות מצד העוסקים בנושא – לגבי לשכות שירות בחצי שנה, ולגבי דיוור ישיר בשנה. תחילתן של יתר הוראות החוק תהא עם פרסומו.

לצד האחריות הפלילית נקבעה גם הגנה למי שהוכיח כי לא ידע על העבירה ואף נקט את כל האמצעים למניעתה.

כן מוצע לקבוע כי עבירה על הוראה מהוראות פרקים ב' או ד' מחוזה גם עולה בנויקין, על-מנת להטיל גם אחריות אזרחית על מי שלא נהגו במידע האגור במאגרים לפי הוראות החוק. העולה לפי סעיף 4 לחוק העיקרי מתייחסת אמנם גם לשימוש במידע אי מסירתו שלא למטרה שלשמה נמסר, אך אינה חלה על אי אבטחתו או על אי שמירתו כיאור. יצוין כי גם ללא הסעיף המוצע עמדו לרשות מי שנגרם לו נזק כתוצאה מהפרת הכללים עולות הרשלנות והפרת חובה חקוקה, אך הסעיף החדש יוצר תובה חדשה וישירה כלפי הניזוק לפי חוק זה.

⁴ דינו מדינת ישראל, נוסח חדש 10, עמ' 266.